

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
समाजकार्य विशारद (BACHLOR OF SOCIAL WORK) (B.S.W.)

परीक्षा : डिसेंबर - २०२५

सत्र ५ वे

विषय : उद्योगातील समाजकार्य (BSW23-505)

दिनांक : २७/१२/२०२५	गुण: ३०	वेळ: स. १०.०० ते ११.३०
सूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य.		
प्र.१	गाळलेल्या जागा भरा.	(०५)
१.	कामगार संघटनांनी स्वतःच्या फायद्याची उद्दिष्ट्ये डोळ्यासमोर न ठेवता ----- निर्माण करण्याचे व्यापक उद्दिष्ट स्विकारले पाहिजे. अ) समाज ब) घर क) देश ड) समतेचा नवा समाज	
२.	भारतीय मजूर (मजदूर) संघ स्थापना ----- साली झाली. अ) १९५५ ब) १९४७ क) १९६० ड) १९५०	
३.	कामगार कल्याण विषयक केंद्र सरकार ----- जबाबदारी पार पाडते. अ) सामाजिक न्याय देणे ब) कल्याण निधी उभारणे क) कल्याणकारी योजना राबवणे ड) वरील सर्व	
४.	सामाजिक विमा योजनेसाठी आवश्यक आर्थिक सहाय्य ----- कडून घेतले जाते. अ) सरकार, कामगार, मालक ब) सरकार, राज्य, मालक क) देश, गाव, नगरसेवक ड) नगरसेवक, बीडीओ, पालक	
५.	क्रांतीच्या मार्गाने अर्थव्यवस्था बदलण्यात कामगारांचे खरे हीत आहे. अ) खरे ब) खोटे क) माहित नाही ड) असू शकेल	
प्र.२	सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)	(१०)
१)	कामगार संघटना म्हणते काय? कामगार संघटनेची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.	
२)	कारखान्यातील कामगारांच्या समस्या सांगून समाजकार्य कर्ता म्हणून तुम्ही त्या कशा हाताळाल ते स्पष्ट करा.	
३)	कामगार कल्याण ही संकल्पना स्पष्ट करून कल्याणकारी योजना लिहा.	
प्र.३	टीपा द्या. (कोणत्याही तीन)	(१५)
१)	सामाजिक विमा	
२)	कारखाना कायदा १९४८	
३)	भारतातील कामगार	
४)	सामाजिक सुरक्षितता	
५)	कामगार संघटना : इतिहास	

Sub : Social Work in Industry (BSW23-505)

Instructions: 1) All questions are compulsory

- Q.1**   **Fill in the blanks by choosing correct alternative**   **(05)**
- Labor unions should adopt the broader objective of creativity ----- instead of focusing on goals that benefit only themselves.
a) Society   b) Home   c) Country   d) A new Society of equality
  - Labor unions were established on India on -----
a) 1955   b) 1947   c) 1960   d) 1950

3. The Central Government fulfills its responsibility regarding worker welfare -----
  - a) Providing social justice
  - b) Raising welfare funds
  - c) Implementing welfare scheme
  - d) All of Above
4. The necessary financial assistance for the social insurance scheme is obtained from -----
  - a) Government, Worker, Employers
  - b) Government, State, Country
  - c) Country, Village, Corporate
  - d) Corporate, BDO, Parents
5. The true interest of the workers lies in transforming the economy through revolutionary
  - a) True
  - b) False
  - c) Don't know
  - d) May be

Q.2 Answer in detail. (Any one) (10)

- 1) What is a labor union and explain the objectives of the union.
- 2) Describe the problem faced by the factory workers and explain as a special worker how you will handle them.
- 3) Explain the concept of worker welfare and write down the scheme for worker welfare.

Q.3 Write short notes. (Any three) (15)

1. Social Insurance
2. Factory Act 1948
3. Indian worker
4. Social security
5. History of Trade Union
